

Aan: de gemeenteraad van gemeente Vijfheerenlanden

Betreft: Opiniërende bijeenkomst commissie RWD notitie nieuw regionaal beleid

Gorinchem, augustus 2026

Geachte leden van de raad,

Nu de vorige beleidsperiode voor het huishoudelijk afval en grondstoffen in onze regio is afgerond, werken we aan nieuwe plannen. In april 2026 ontving u onze startnotitie, waarin is beschreven welke stappen we zetten, binnen welke kaders we werken en wanneer we u betrekken. Op de gezamenlijke radenbijeenkomst van 3 juni j.l. is dit proces toegelicht en hebben we met elkaar gesproken over de toekomstige koers in onze regio. Op 15 september a.s. wordt in uw commissie RWD een opinievoorstel besproken. Dan geven de raadsfracties aan hoe zij aankijken tegen de vragen van het college die betrekking hebben op de ambities en kaders van het nieuwe beleid. Namens Waardlanden begeleidt Inez van Kronenberg deze avond.

In deze brief en de bijbehorende praatplaat leest u over de stand van zaken, de belangrijkste ontwikkelingen en de keuzes die voor ons liggen. Wij nodigen u uit om deze documenten te gebruiken ter voorbereiding op het gesprek binnen uw raad.

Participatie bij ontwikkeling nieuw beleid

Bij het opstellen van het nieuwe beleid betrekken we niet alleen bestuurders, maar ook inwoners en organisaties die veel contact hebben met inwoners. Tussen 4 juni en 4 juli voeren we een enquête uit. In augustus en september gaan we op verschillende momenten in gesprek met inwoners. Zo krijgen we beter inzicht in wat hun afvalgedrag beïnvloedt. Begin 2027 volgt een tweede enquête, waarmee we het draagvlak voor mogelijke maatregelen onderzoeken. Zodra de onderzoeksresultaten beschikbaar zijn, vindt u deze op waardlanden.nl/inwoners/nieuwe-strategische-koers-2027-2034. Hier treft u vanaf begin september ook het analyserapport met aandachtspunten aan.

Waar staan we nu?

Met de Strategienota 2021-2025 zijn belangrijke stappen gezet naar een meer circulaire samenleving. De inzameling en scheiding van afval zijn verbeterd door extra ondergrondse containers te plaatsen, gft-scheiding bij hoogbouw mogelijk te maken en met de campagne *Lekker Opgeruimd*, intensiever toezicht en de introductie van de milieupas. Ook hebben drie van de vier gemeenten in 2024 een tarief ingevoerd voor restafval en grofvuil. Deze maatregelen hebben effect gehad. Inwoners scheiden beter en er wordt minder restafval verbrand. Verder zijn er meer mogelijkheden gekomen voor hergebruik en reparatie van spullen.

Toch zijn verdere verbeteringen nodig. Het doel van minder dan 100 kilo restafval per inwoner per jaar is nog niet gehaald. In ons restafval en grofvuil zitten nog te veel herbruikbare materialen en de kwaliteit van de gescheiden grondstoffen kan beter. Daarnaast blijft het bijplaatsen van afval naast ondergrondse containers een probleem en is het grofvuilsysteem niet voor alle inwoners duidelijk. Ook financieel staat het beleid onder druk; de verwerking van restafval wordt de komende jaren steeds duurder als gevolg van de steeds hogere belasting op

verbranding en de CO₂-heffing voor afvalverbranders. Hoe meer restafval wordt verbrand, hoe hoger de kosten. Het is dan ook belangrijk om de hoeveelheid restafval verder te verminderen.

Voortbouwen op een goede basis

De basis van ons afvalstelsel staat. Daar kunnen we de komende jaren op voortbouwen en verbeteren waar nodig. De focus ligt daarbij op beheersbare kosten, het oplossen van praktische knelpunten en het stimuleren van gewenst afvalgedrag. Extra aandacht gaat uit naar de kwaliteit van gescheiden afvalstromen en naar inwoners die minder actief afval scheiden. Zo versterken we wat goed werkt en pakken we de belangrijkste uitdagingen aan.

In gesprek over stellingen

Tijdens de sessie gaan de raadsfracties met elkaar in gesprek over het toekomstige beleid aan de hand van een aantal stellingen. Wij vragen u om deze stellingen vooraf binnen uw fractie te bespreken.

Stellingen

1. Meer gemak voor inwoners is belangrijker dan maximale recycling.
2. Om de afvalstoffenheffing betaalbaar te houden mag het serviceniveau voor inwoners omlaag.
3. Enthousiaste vrijwilligers zijn onmisbaar bij initiatieven voor hergebruik en afvalpreventie, maar om echt verschil te maken moet Waardlanden blijven ondersteunen en investeren.
4. Als het stimuleren van afvalscheiding (de 'wortel') onvoldoende effect heeft, moeten we overgaan op strengere maatregelen (de 'stok'). Bv. strengere regels, sneller handhaven, hogere variabele tarieven voor restafval en grofvuil, etc.

Vervolg

Op 14 oktober 2026 vindt een gezamenlijke radenbijeenkomst plaats, waarin we de voortgang terugkoppelen. Naar verwachting stellen de gemeenteraden in februari 2027 de gezamenlijke visie vast met de ambities, uitgangspunten en strategische keuzes. De colleges van B&W stellen het eerste uitvoeringsplan naar verwachting vast in mei 2027. Dit uitvoeringsplan legt vast welke maatregelen we in de eerste vier jaar uitvoeren en welk effect we verwachten. Na een evaluatie volgt het tweede uitvoeringsplan t/m 2034.

Wij zien uit naar uw betrokkenheid en het gesprek over de ambities en kaders van het nieuwe beleid.

Namens het bestuur van Waardlanden,

Arco Bikker, voorzitter

Bijlagen:

1. *Antwoorden op veelgestelde vragen n.a.v. nieuwe regionale beleid*
2. *Praatplaat*
3. *Presentatie gezamenlijke radensessie 3 juni 2026*
4. *Vastgestelde startnotitie Regionaal beleid afval & grondstoffen Waardlandenregio*